

Årsberättelse 2024

En dag på Karolinska Universitetssjukhuset

443 sökande på våra akutmottagningar, varav
83 med ambulans och **2** med helikopter

1 073 patienter inskrivna i slutenvården

272 operationer och interventioner

1 337 besvarade patologiremisser

766 radiologiska undersökningar

19 förlossningar

4 820 fysiska besök, **157** videobesök och
1 031 telefonkontakter

7 helikopterflygningar från Huddinge och Solna

217 cytostatikabehandlingar

3 440 läkarbesök, **291** fysioterapeutbesök och
1 655 sjuksköterskebesök

120 dialysbehandlingar

5 077 dikteringar

Trycksak
9041 0001

DENNA RAPPORT ÄR TRYCKT PÅ SVANEN-GODKÄNT PAPPER I EN
TRYCKPROCESS MED 100 PROCENT URSPRUNGSMÄRKT FÖRNYBAR EL

Innehåll

Inledning	4
Ett universitetssjukhus på flera platser	6
Så tycker våra patienter	10
Forskning, utbildning och innovation	12
Karolinska fortsätter att ge vård till fler	20
Ny vuxenakut på Karolinska i Huddinge	26
Hela Sveriges sjukhus	28
Hela världens sjukhus	32
Högkvalitativ vård för små och stora barn	34
Hållbarhet på Karolinska	38
2024 – året i siffror	40
Utmärkelser 2024	42
Medarbetare håller i Instagramstafetten	44
Först på Karolinska att bli HBTQI-certifierade	46

Kraften i Karolinska

För mig blev 2024 året då jag kom tillbaka till Karolinska Universitetssjukhuset och fick förtroendet att axla ansvaret som sjukhusdirektör. Det har gått lång tid sedan jag tog mina första steg i korridorerna som ung läkare men mycket är sig likt. Den röda tråden är medarbetarnas engagemang för patienterna och den starka viljan att utveckla vården. Karolinska drivs hela tiden framåt av medarbetare, forskare och kliniska lärare som varje dag har högt ställda ambitioner för sig själva och för sjukhuset. Det finns en enorm kraft i Karolinska och det är inte någon slump att vi fortsätter att rankas som ett av världens bästa sjukhus.

I din hand har du vår årsberättelse som består av nedslag i det som är sjukhusets vardag. Vi berättar om forskningen och utbildningen som sker tillsammans med Karolinska Institutet, de medicinska framsteg som kommer patienterna till del, hur vi gör vården ännu mer tillgänglig för våra patienter och utvecklar verksamheten. Vi berättar också om samarbetet med andra sjukhus runtom i världen. Listan kan förstås göras lång och allt rymms inte i årsberättelsen.

Jag vill rikta ett varmt tack till alla medarbetare som på något sätt bidragit till våra fortsatta framgångar. Tillsammans är vi Karolinska!

Christophe Pedroletti
Sjukhusdirektör
Karolinska Universitetssjukhuset

Nyckelordet är *tillsammans*

Karolinska Universitetssjukhuset kan se tillbaka på ett framgångsrikt 2024. Trots oro i vår omvärld och fortsatt utmanande ekonomiska förhållanden har sjukhusets medarbetare bibehållit sitt engagemang, kunskande och professionalism och gett den allra bästa vården till våra patienter. Nyckelordet har, i år mer än någonsin, varit *tillsammans*.

Karolinska har, som universitetssjukhus i landets största region, ett särskilt ansvar både för att utveckla morgondagens vård och för att bidra till en jämlik vård. Sjukhusets vision att *Bota och lindra i morgon vad ingen kan bota eller lindra idag* förpliktigar, och sjukhuset har under året tagit ett ökat ansvar för att, där kapacitet finns, bidra till minskade väntetider till vård i regionen och nationellt.

Under 2024 har sjukhuset fortsatt att leverera vård, forskning och utbildning av högsta kvalitet, och uppvisar inom många områden resultat i absolut världsklass (till exempel avseende dödlighet 30 dagar efter öppen hjärtkirurgi) och förbättrade resultat under året (till exempel avseende patienter med stroke som läggs direkt på strokeavdelning, liksom patienter med höftfraktur som opereras inom 24 timmar). Tillgänglighet är ett av sjukhusets prioriterade områden, med målet att så många som möjligt ska få vård i rätt tid. Antalet patienter som väntar på operation längre än vårdgarantin har minskat avsevärt under året.

Sjukhuset fortsätter också att högprioritera forskning och utbildning. Viktiga fokusområden inkluderar fortsatt implementering av precisionsmedicin och cell- och genterapi i klinisk vardag, vidareutveckling av högspecialiserad sjukvård i hemmet samt AI. De fina resultaten och sjukhusets goda renommé fortsätter att göra avtryck även internationellt, och Karolinska rankas för femte året i rad bland topp tio i världen enligt tidskriften Newsweek – den enda globala rankingen av sjukhus.

Karolinska ska vara en arbetsplats att längta till, där tillit och öppenhet är ledstjärnor. Medarbetarundersökningar visar goda resultat för stora delar av sjukhuset och jämfört med andra sjukhus i regionen, men det har under året också blivit tydligt att utmaningar finns. Ett intensivt arbete med att främja tillitskultur har därför inletts och kommer att fortsätta under 2025.

De ekonomiska förutsättningarna under 2024 har varit utmanande med inflation, ökade pensionskostnader och konflikter mellan arbetsmarknadens parter. Årets ekonomiska resultat visar ett underskott på 549 miljoner kronor. Sjukhuset har under året fokuserat på åtgärder för att säkerställa produktionen och minska de underliggande kostnaderna. Tack vare strukturella och produktionshöjande åtgärder är sjukhuset väl positionerat för att åter leverera en ekonomi i balans 2025.

För femte året i rad har Karolinska levererat mer vård till stockholmarna än vad som beställts av regionen, 106 procent. En viktig utveckling under 2024 har varit det utökade regionala samarbetet, där Karolinska har en unik roll. Under året har vi tillsammans minskat behovet av inhyrd personal, samtidigt som vi säkerställt en god tillgänglighet till vård för stockholmarna under vårens arbetsmarknadskonflikter. En regiongemensam produktionsplanering för ytterligare ökad tillgänglighet till vård intensifieras under 2025 genom förbättrat resursutnyttjande.

Ytterligare viktiga teman under året har varit en förstärkning av sjukhusets arbete med kris- och katastrofberedskap i freds- och krigstid, samt fortsatt prioritering av internationellt samarbete i en orolig omvärld, bland annat genom engagemang i europeiska och nordiska universitetssjukhusallianser samt intensifierade insatser för att bidra till sjukvården i Ukraina.

■ Foto: Sofia Frisk.

■ Foto: Carin Tellström.

Ett universitetssjukhus på flera platser

Karolinska Universitetssjukhuset har i uppdrag att vara Region Stockholms universitetssjukhus med särskilt ansvar för specialiserad och högspecialiserad sjukvård. Karolinska tar även emot patienter från andra delar av landet och från andra länder. Uppdraget innebär också ett huvudansvar för Region Stockholms forskning och utbildning av studenter tillsammans med Karolinska Institutet och andra högskolor och universitet.

Sjukhuset har ungefär 16 000 medarbetare, fördelade på cirka 150 olika yrkeskategorier. Verksamheten bedrivs i huvudsak på sjukhusets två platser, i Solna respektive Huddinge.

Sjukhuset är organiserat efter patienternas väg genom vården, i sex teman och tre funktioner, samt centrala stabsfunktioner som stödjer vårdverksamheterna.

Sjukhusets teman och funktioner har stor frihet att organisera sig på det sätt som bäst lämpar sig för respektive verksamhet. Flera av sjukhusets verksamheter har valt en så kallad tvåbent

organisation, vilket innebär att en verksamhetschef som är sjuksköterska ansvarar för omvårdnadsverksamheten och en verksamhetschef som är läkare för den medicinska enheten, istället för den traditionella modellen med en verksamhetschef som ofta är läkare.

Sjukhusets teman och funktioner:

- Tema Cancer
- Tema Hjärta, Kärl och Neuro
- Tema Inflammation och Åldrande
- Tema Akut och Reparativ Medicin
- Tema Kvinnohälsa och Hälsoprofessioner
- Tema Barn/Astrid Lindgrens barnsjukhus
- Funktion Perioperativ Medicin och Intensivvård
- Funktion Barn
 - Perioperativ Medicin och Intensivvård
- Funktion Medicinsk Diagnostik Karolinska

Ett av världens bästa sjukhus – femte året i rad

Karolinska nådde 2024 återigen en framskjuten placering i tidskriften Newsweeks ranking "World's Best Hospitals". För femte året i rad återfinns sjukhuset på topp tio och placerar sig på en sjunde plats i världen.

Specialiserad vård i världsklass

Tidningen Newsweek presenterade under hösten sin femte globala ranking World's Best Specialized Hospitals 2025, där de listade vilka sjukhus som är ledande inom tolv medicinska områden. För första gången tar Karolinska Universitetssjukhuset sig in på den globala topp-listan inom alla områden.

Högst global ranking når Karolinska inom kardiologi på plats 20 följt av neurokirurgi på plats 25, neurologi på plats 27 och endokrinologi på plats 28. I Norden bedöms Karolinska Universitetssjukhuset ha en särställning. I tio av de tolv medicinska specialiteterna rankas sjukhusets som bäst i Norden och på övriga två områden bedöms Karolinska som näst bäst.

Fortsatt ett av världens smartaste sjukhus

2024 var fjärde året i rad som tidningen Newsweek presenterade sin världsrankning av vilka sjukhus som är bäst på att använda avancerad teknik i vården. Karolinska Universitetssjukhuset placerade sig fortsatt i toppen som världens trettonde smartaste sjukhus.

Rankingen granskar hur bra sjukhusen är på att införa ny smart teknik och använda den för att ge patienterna bättre vård. Det som undersöks är användningen av den mest avancerade tekniken inom bland annat artificiell intelligens, robotik, digital bildhantering, telemedicin, elektronisk funktionalitet och VR-teknik. Karolinska utmärker sig särskilt gällande användningen av artificiell intelligens för diagnostik och behandling.

Medicinska resultat i världsklass

Den höga kompetensen hos Karolinskas medarbetare, i kombination med en lång tradition av att utveckla och förbättra vården, ger år efter år resultat i världsklass. Här redovisas några områden där vården på Karolinska bidragit till att ännu fler patienter överlever vid avancerade medicinska ingrepp och allvarliga sjukdomar.

Ökad överlevnad för äldre patienter efter operation

En ny studie som går igenom över 600 000 operationer utförda på Karolinska Universitetssjukhuset visar att överlevnadsgraden ökar, trots att patienterna är äldre och har större samsjuklighet.

Det är kliniker och forskare på Karolinska Universitetssjukhuset och Karolinska Institutet som har lett studien. Den omfattar samtliga operationer, 622 814 till antalet, som utfördes på vuxna patienter på sjukhusets verksamheter i Huddinge och Solna under åren 2006–2021.

Studien visar att patienternas dödlighet minskade inom nästan samtliga undersökta grupper och tidsintervall som studien undersökte.

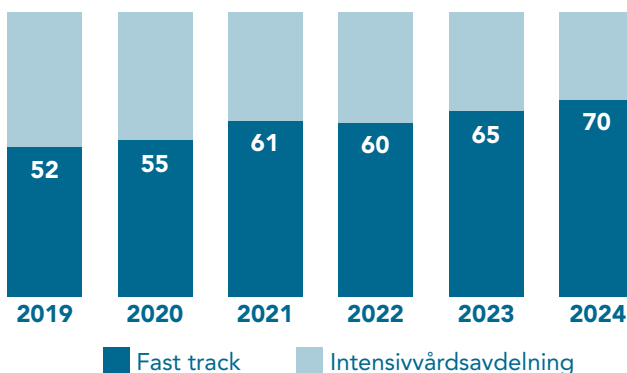
Den enskilt största förbättringen när det gäller överlevnadsgrad uppmättes bland patienter över 75 år där dödligheten minskade både på kort sikt (30 dagar) från 6,4 till 4,7 procent och lång sikt (365 dagar) från 23,0 till 18,2 procent. Även efter justering för ålder, kön, samsjuklighet och akuta operationer var risken att dö ungefär 25 procent lägre 2018–2021 jämfört med 2006–2009.

Fortsatt framgång inom hjärtkirurgi och lungkirurgi

Vid Karolinska Universitetssjukhuset utförs 69 procent av all minimalinvasiv hjärtkirurgi i Sverige, vilket var 218 ingrepp under 2024. Det är det största antalet minimalinvasiva hjärtgrepp någonsin som har genomförts vid Karolinska Universitetssjukhuset. Allt större andel av hjärtkirurgin går via så kallad ”fast track”, 70 procent 2024. Med fast track menas att patienterna efter operationen placeras på en hjärtuppvakningsavdelning, väcks snabbt och har en lägre övervakningsnivå, istället för att ligga på intensivvårdsavdelningen, vilket minskar risken för komplikationer. Mortaliteten för fast track-patienter var 0,3 procent 2023. Vid aortadissektion typ A var 2023 mortaliteten 5,6 procent på Karolinska, jämfört med genomsnittet 14,9 procent i övriga Sverige.

Även flest antal lungkirurgiska ingrepp i Sverige sker på Karolinska och under 2024 utfördes över 600 operationer, den högsta siffran någonsin. Av lungcanceroperationerna gjordes 94 procent med minimalinvasiv teknik som i normalfall möjliggör hemgång en till två dagar efter ingreppet.

Andel hjärtopererade patienter vårdade via fast track (i procent)

Källor: Swedeheart, Thoraxkirurgiskt kvalitetsregister m.m.

■ Operation med singelport-robot.
Foto: Karolinska.

Först i Europa med ny operationsrobot som ger stora patientfördelar

I mer än 20 år har Karolinska Universitets-sjukhuset använt robotkirurgi. I april 2024 blev sjukhuset det första i Europa att operera med en ny typ av robot som nyligen blivit godkänd för den europeiska marknaden, och därefter har flera olika typer av ingrepp genomförts med den.

Till skillnad från de andra operationsrobotarna använder den här endast ett ingångshål. Kameran och instrumenten går in samma väg och kan sedan vecklas ut där kirurgen ska operera. Dels kan vissa operationer utföras på ett för patienterna mer skonsamt vis, vilket är fallet vid till exempel operation av njurcancer, dels möjliggörs nya typer av operationer som tidigare inte var genomförbara. Roboten kan också göra stor skillnad för patienter där det är möjligt att gå in via kroppsuppning.

– För den enskilda patienten har de med cancer i svalget allra störst fördel av singelport-roboten, då operationen kan göras transoralt istället för att man, som tidigare, behöver klyva käkbenet för att komma åt tumören. De postoperativa fördelarna är enormt stora, både när det gäller lidande och vårdtid, säger Signe Friesland, verksamhetschef för medicinsk enhet Huvud-, Hals-, Lung- och Hudcancer.

100 genomförda operationer med singelport-roboten 2024

- 53 prostatektomier
- 18 andra urologiska ingrepp
- 14 gynekologiska ingrepp
- 10 ÖNH-cancer
- 5 kolorektala ingrepp

Bäst i Sverige på benign gynekologisk kirurgi

Nyligen presenterades kvinnoklinikernas nationella resultat i Svensk Förening för Obstetrik och Gynekologis (SFOG:s) årsrapport. Bland annat sammanställs kvalitetsmått inom kvinnosjukvården och jämförs mellan landets alla kvinnokliniker. Karolinska Universitetssjukhuset har allra bäst resultat för benign gynekologisk kirurgi och är en av endast två av landets alla kvinnokliniker som når samtliga fem kvalitetsmål.

Karolinska Universitetssjukhusets resultat* för de gynekologiska operationer som ingår i bedömningen:

- Inkontinenskirurgi: 100 %
- Adnexkirurgi: 99 %
- Intrauterin kirurgi: 93 %
- Rekonstruktiv bäckenbottenkirurgi: 87 %
- Hysterektomi: 81 %

*Målvärdena mäter bland annat graden av minimalinvasiv kirurgi, nöjdhet efter ett år, om patienten upplevt en buktande känsla efter ett år samt om patienten sökt vård på grund av oväntade besvär inom åtta veckor.

Så tycker våra patienter

Karolinska Universitetssjukhuset arbetar systematiskt med att öka patientdelaktigheten inom vården. Patientrapporterade utfallsmått, PROM eller Patient Reported Outcome Measures, har en central roll och är ett sätt att ta tillvara patientens upplevelse av resultat och funktion efter behandling eller operation. Enkäten används inom de flesta verksamheter och görs både i pappersform och som digitala formulär. Resultatet ger utökad kunskap om hur behandlingar gör skillnad för patienten, hur det förändras över tid och i jämförelse med övriga vårdgivare. PROM används i sjukhusets förbättringsarbete och bidrar till att höja kvaliteten i vård, behandling och bemötande.

En annan viktig källa till utvärdering av patientupplevelsen är de patientenkäter som kallas PREM, Patient Reported Experience Measures, som skickas ut automatiskt efter besök på mottagning, dagvård eller slutenvårdstillfälle. Patienten får enkäten via 1177 och kan enkelt svara på frågor om till exempel bemötande, information och delaktighet. Det finns även möjlighet att ge fritextsvar och dessa är en viktig källa i verksamheternas förbättringsarbete. Under 2024 fick Karolinska in 97 510 svar av vuxna, där 93,7 procent upplevde besöket som mycket bra eller bra. 6 982 enkäter för barn besvarades av vårdnadshavare och 92,3 procent upplevde besöket som mycket bra eller bra.

2024 användes 240 standardiserade PROM-verktyg vid Karolinska:

Kardiologi	7
Hjärtkirurgi	4
Endokrinologi	40
Gastroenterologi	15
Neurologi	10
Neurokirurgi	10
Obstetrik och gynekologi	5
Onkologi	25
Ortopedi	10
Pediatric	25
Lungsjukvård	15
Urologi	9
Övriga	65

Värdefullt verktyg för att uppnå bästa behandlingsresultat

På reumatologmottagningarna inom medicinsk enhet Gastro Hud Reuma är patientrapporterade mått, PROM, en naturlig del av varje uppföljningsbesök. Patienter anger grad av smärta, trötthet, stämningsläge och flera andra mått på en läsplatta i väntrummet. När de kommer in till sin reumatolog kan patient och läkare tillsammans utvärdera resultaten, som i kombination med nytagna blodprov blir en viktig bas för beslut om fortsatt behandling och uppföljning.

– Uppföljning med PROM tidigt i sjukdomen ger möjligheter att individualisera behandlingen och fokusera rätt från början, säger Jon Lampa, verksamhetschef och reumatolog och fortsätter:

– Dessutom underlättar egenrapporteringen en diskussion vid besöket om till exempel smärta och sjukdomsassocierad trötthet; symtom som kan ha stor påverkan på livskvalitet. Arbetet med PROM har bidragit till en högkvalitativ vård som står sig väl i ett nationellt och internationellt perspektiv.

Förbättrad användning av patientrapporterade data på Tema Cancer

Sedan 2021 har patienter vid Tema Cancer besvarat ett hälsoskattningsformulär efter avslutad cancerbehandling. Formuläret inkluderar vanliga problemområden för cancerpatienter, där patienten själv skattar sina symtom på en skala från ”inget problem” till ”mycket besvärande problem”. Dessa självskattningar används som underlag för kartläggning och behovsbedömning, och ligger till grund för samtal om rehabiliteringsbehov mellan patienten och kontaktsjuksköterskan. Informationen kan analyseras utifrån variabler som åldersgrupp, vård-enhet och kön, vilket möjliggör en mer individanpassad och utvecklad vård.

– Ett pågående utvecklingsarbete utforskar hur vi kan nyttja patientrapporterade utfallsdata för analys och uppföljning, genom att bland annat följa trender kring rapporterade symptom i relation till olika typer av cancerläkemedel och kirurgiska åtgärder. Detta kan leda till ytterligare förbättringar av behandlingsmetoder och rehabiliteringsinsatser genom att fler parametrar kan beaktas vid en processförändring, säger Frans Karlsson, senior dataanalytiker på Tema Cancer.

Patientens självskattning ligger till grund för samtal om rehabiliteringsbehov mellan patienten och kontaktsjuksköterskan.

■ Elsa Tiger.
Foto: Fredric Möller Eklund.

Forskning, utbildning och innovation

Vid Karolinska Universitetssjukhuset bedrivs universitetssjukvård, vilket innebär att vård, forskning och utbildning är ett tredelat kärnuppdrag. Tillsammans med Karolinska Institutet och Life Science-industrin samarbetar sjukhuset för att förbättra vård och behandling för våra patienter i Stockholm och hela världen. Forskningen på Karolinska är fortsatt stark, där flera kvalitets- och kvantitetsindikatorer har ökat från föregående år. Årets strategiska arbete var inriktat på att förenkla det administrativa forskningsarbetet, samt att lansera en sjukhusövergripande uppföljning av patientinklusion i interventionsstudier. Innovation är en förutsättning för att uppfylla Karolinskas vision att bota och lindra i morgon vad ingen kan bota och lindra idag. Karolinskas verksamheter arbetar med innovation på olika sätt för att utveckla nya behandlingsmetoder, arbetssätt, processer och teknik. Målet är att skapa bästa möjliga vård med utgångspunkt i patienternas behov. Strategiska fokusområden under 2024 har varit artificiell intelligens, precisionsmedicin, högspecialiserad sjukhusvård i hemmet samt industrisamverkan utifrån vårdens behov.

2 587 aktiva forskare

774 ansvariga prövare

2,20 citeringsgrad

2,44 miljarder kronor i externa forskningsanslag i samarbete med KI

1 689 planerade och pågående kliniska studier (januari 2025)

Ny forskningsplattform minskar handläggningstider för datauttag

En av de viktigaste infrastrukturfrågorna för svensk medicinsk forskning och utveckling är tillgången till vårddata. Sedan en tid tillbaka är alla genomförda radiologiska undersökningar på Karolinska Universitetssjukhuset sökbara i forskningsplattformen Radiance, som sjukhuset lanserade i början av 2024. Med enkel antalsberäkning och kraftigt sänkta handläggningstider – från månader till veckor – ska plattformen förenkla och effektivisera forskarnas arbete.

Nya rön om kvinnors fertilitet

Forskare på Karolinska Universitetssjukhuset har gjort nya upptäckter om folliklar, cellpåsarna i kvinnors äggstockar, vilket kan få betydelse för framtida behandling av infertilitet. En ny studie visar att det finns två typer av omogna folliklar i kvinnans äggstockar, och att de sannolikt har olika uppgifter. Enligt forskarna är bara den ena typen av folliklar involverad i att utveckla ägg. Den andra tycks i stället helt ägna sig åt att utsöndra hormoner, en process kallad signalering. Upptäckten kan få betydelse för hur vi i framtiden bedömer kvinnlig fertilitet och hur vi behandlar ofrivillig barnlöshet.

Samarbete för att upptäcka Alzheimers tidigare

AD-RIDDLE heter programmet som är inriktat på att ge patienter och sjukvården fler och bättre verktyg för att tidigare förebygga, upptäcka och behandla Alzheimers sjukdom. Verktygen kommer att samlas på en digital plattform som kan användas i olika vårdmiljöer såsom minnesmottagningar, primärvård men även utanför den traditionella hälso- och sjukvården.

– Att upptäcka demenssjukdom tidigt, redan i primärvården, ger goda möjligheter att starta effektivt individanpassad behandling och förebyggande åtgärder. Det kan verkligen förbättra livet för dem som lever med sjukdomen, säger Miia Kivipelto, geriatriker och FoU-chef vid Tema Åldrande på Karolinska, som leder projektet där 24 parter från flera europeiska länder samarbetar.

■ Miia Kivipelto.
Foto: Erik Cronberg.

Karolinska följer patientinklusion i realtid för interventionsstudier

Att interventionsstudier uppfyller målet för antal inkluderade patienter är avgörande för såväl studiernas resultat som sjukhusets konkurrenskraft inom kliniska prövningar. Under 2024 började Karolinska följa statistiken för patientinklusion i realtid.

– Allt handlar om att leverera på patientinklusion. Sverige är ett litet land och vi kan bara vara attraktiva som studiesajt och samarbetspartner om vi håller det vi har lovat. Med hjälp av den nya statistiken får både verksamhet och enskild provare återkoppling i realtid och en möjlighet att agera om studien riskerar att missa målet för inklusion, säger Olof Akre, nytitillträdd direktör för Forskning, Utbildning och Utveckling, FoUU, vid Karolinska Universitetssjukhuset.

■ Olof Akre.
Foto: Ateljé Ugglå.

■ Mammografi.
Foto: Karolinska.

Ny studie visar att AI kombinerat med magnetkamera ökar tidig upptäckt av bröstcancer

En ny klinisk studie visar att en AI-baserad metod för att välja ut kvinnor för tilläggscreening med magnetisk resonanstomografi (MRI) markant kan förbättra upptäckten av bröstcancer som missats vid traditionell mammografi. Studien, ledd av Fredrik Strand på Karolinska Universitetssjukhuset, visar hur en innovativ AI-teknik potentiellt kan revolutionera dagens bröstcancerscreening. Genom djupinlärning kan AI-tekniken känna igen mer subtila mönster i bilderna jämfört med den mer etablerade metoden baserad på röntgenläkares visuella bedömning av mammografisk täthet enligt fyra kategorier.

I studien upptäcktes 36 cancertumörer bland 559 kvinnor som dessförinnan blivit friskförklarade vid vanlig mammografi. Jämfört med resultaten från en tidigare klinisk studie baserad på mammografisk täthet, var AI-metoden cirka fyra gånger mer effektiv för att upptäcka cancer, med 64 upptäckta fall per 1 000 MR-undersökningar jämfört med 16,5 fall per 1 000 i den tidigare studien. Denna AI-baserade metod är mycket lovande för att förbättra upptäckten av invasiva och multifokala cancerformer, vilket understryker dess potential att komplettera traditionell mammografi.

Precisionsmedicinsk behandling med bakteriofager ett bidrag i kampen mot antibiotikaresistens

Introduktion av en precisionsmedicinsk behandlingsform, bakteriofagterapi, mot svårbehandlade bakteriella infektioner kan rädda liv i kampen mot antibiotikaresistens.

– Vi har i vår forskargrupp en stor kollektion av bakteriofager som är effektiva mot några av de vanligaste sjukdomsframkallande bakterierna. Vi kan själva producera bakteriofagerna i vårt forskningslabb, studera deras effekt och resistensutveckling samt karaktärisera dem. Med samarbetspartners har vi genomfört djurstudier och planerar produktion av bakteriofager för applikation inom ramen för en klinisk läkemedelsprövning för behandling av luftvägsinfektioner hos personer med cystisk fibros, säger Elin Loo, specialist i klinisk mikrobiologi vid Karolinska.

■ Elin Loo.
Foto: Nneka Magnusson Amu.

Först i Sverige med ny behandling mot missbildningar i kärlen

Patienter med kärlmissbildningar kan nu få hjälp av elektriska stötar. För vissa patienter har traditionell skleroseringsbehandling begränsad eller ingen effekt och för dessa patienter kan den nya metoden med elektriska stötar, kallad elektroskleroterapi, vara lösningen. Elektroskleroterapi använder ström på miss-

bildningarna, vilket gör att kärlen lättare kan ta upp relevant läkemedel, som då har en starkare effekt på läkningen av missbildningarna. I juni 2024 blev Karolinska Universitetssjukhuset det första sjukhuset i Sverige att behandla med den nya metoden.

■ Foto: Karolinska.

Virtuell tvilling ska ge patienter med diabetes typ 2 bättre vård

Karolinska Universitetssjukhuset deltar i ett stort EU-projekt inom AI och precisionsmedicin. En virtuell tvilling ska hjälpa läkare att ge patienter med typ 2-diabetes mer personligt anpassad vård.

Genom att träna AI-modeller kan forskarna längre fram skapa virtuella tvillingar av patienter. Sjukhusen kan sedan använda tvillingarna till att simulera hur patienter kan reagera på olika typer av behandlingar. I Stockholm är planen att upp till 600 patienter med typ 2-diabetes ska få vård med hjälp av en virtuell tvilling.

– Med virtuella tvillingar kan vi skraddarsy behandlingen av diabetes typ 2 för varje patient, säger Paolo Parini, läkare på Karolinska Universitetssjukhuset och ledare för de svenska kliniska forskarna i projektet.

■ Paolo Parini (bilden är ett montage). Foto: Danish Saroe.

15 miljoner till precisionsmedicin

Theranostics Trial Center (TTC) vid Karolinska Universitetssjukhuset tilldelades hösten 2024 över 15 miljoner kronor av Vinnova för att driva ett nytt projekt inom precisionsmedicin. Genom att kombinera bildstyrd diagnostik och terapi med radioaktivt märkta målsökande läkemedel siktar projektet på att revolutionera cancerbehandlingen i Sverige. Syftet är att skapa en stark innovationsmiljö där precisionsmedicin och banbrytande behandlingar med radioaktivt märkta målsökande läkemedel kan utvecklas och implementeras i klinisk praxis.

AI-coach för att upptäcka våld mot barn

Med hjälp av ett AI-baserat utbildningsverktyg får hälso- och sjukvårdspersonal öva på att samtala med barn för att upptäcka våldsutsatthet. I verktyget, som är utvecklat av Barnskyddsteamet på Karolinska, samtalar medarbetare i en chatbot med barnavatarer med olika bakgrundshistoria. Det finns också möjlighet till digital coaching och utvärdering.

– Det är avgörande att vårdpersonal kan identifiera signaler på våld när barn söker vård för symtom som kan vara relaterade till detta. Vår modell gör det möjligt att testa hur många gånger som helst tills man känner känner sig trygg i att ställa frågor och samtala för att upptäcka barn som utsätts för olika former av våld, säger Helena Agenäs, enhetschef för Barnskyddsteamet.

Drygt 23 miljoner till innovation inom omvårdnad

Karolinska Universitetssjukhuset har beviljats nästan 23 miljoner kronor från Europeiska socialfonden för att stärka innovationen inom omvårdnad. Projektet pågår till 2027 och fokuseras initialt på omvårdnadspersonal inom Tema Akut och Reparativ Medicin, med ambitionen att på sikt sprida modellen till hela sjukhuset. Målet är att öka personalens delaktighet i innovationsprocesser och utveckla samarbeten med industri, akademi och patienter.

Nordens första Excellence Center inom mykologi

Mykologi är det vetenskapliga studiet av svampar. Medicinsk Diagnostik Karolinska, som ligger i framkant gällande mykologisk diagnostik, har tillsammans med den medicinska enheten Infektionssjukdomar nyligen blivit utsedda till Nordens första Excellence Center inom mykologi av European Confederation of Medical Mycology (ECMM).

– Invasiva svampsjukdomar är ofta komplexa att utreda och kan i akuta fall vara livshotande. Snabb och korrekt diagnos samt tillgång till bra behandlingsalternativ är därför oerhört viktigt. Genom Excellence Center-nätverket skapas nya möjligheter att dela kunskap och utbyta erfarenheter på en internationell nivå, säger Ola Blennow, docent och överläkare vid medicinska enheten Infektionssjukdomar.

Först i Norden med ny teknik för ingrepp vid hjärtklaffläckage

Karolinska blev i april 2024 först i Norden med att använda trikuspidalisprotes (konstgjord hjärtklaff) för kateterburen användning. Ingreppet tog två timmar och utfördes genom ljumskvenen utan komplikationer och med bra resultat.

– Trikuspidalisprotes utan öppen operation ger förbättrad livskvalitet för patienter som vi inte har kunnat hjälpa tidigare. Vi har byggt upp ett starkt team med mycket erfarenhet, inte bara operatörer utan också till exempel läkare specialiserade på ultraljud, vilket är helt avgörande under dessa avancerade ingrepp, säger Andreas Rück, överläkare vid medicinska enheten för kardiologi.

AI identifierar risk för förmaksflimmer

Ett innovativt projekt gör det möjligt att identifiera risk för förmaksflimmer när EKG:t ser normalt ut för blotta ögat. Genom att fokusera vårdresurser på rätt patienter kan AI minska antalet som behöver genomgå ytterligare screening, vilket gör processen både snabbare och mer träffsäker.

– Vi har tagit fram en modell som använder AI för att bedöma en patients risk för förmaksflimmer med hjälp av ett enkelt handhållet enkanals-EKG, trots att patientens EKG för tillfället ser friskt ut. Många går runt med förmaksflimmer som de inte känner till, och då kan man heller inte få rätt behandling och vård för det, säger Emma Svennberg, specialistläkare i kardiologi på Karolinska Universitetssjukhuset.

■ Emma Svennberg. Foto: Fredric Möller Eklund.

Genetisk kartläggning blir klinisk rutin vid sarkombehandling

Helgenomsekvensering integreras nu på Karolinska som en del av den kliniska rutinen vid diagnostik och behandling av sarkom, detta efter en framgångsrik studie. Det innebär att patienter framöver kan dra nytta av säkrare diagnostik och skräddarsydda precisionsmedicinska behandlingar baserade på tumörens individuella genetiska profil.

– Vi kommer med större säkerhet kunna klassificera mycket ovanliga tumörer och erbjuda fler patienter bättre anpassad behandling, säger Felix Haglund de Flon, docent, biträdande överläkare vid Klinisk patologi och cytologi.

■ Foto: Fredric Möller Eklund.

Ledarskap och sjuksköterskedriven innovation i fokus vid samarbete med Mayo Clinic

På ett gemensamt möte i oktober 2024 utforskade Karolinska Universitetssjukhuset, Mayo Clinic och Karolinska Institutet innovativa metoder för ledarskap och förändringar inom hälso- och sjukvården. Diskussionerna betonade vikten av nya ledarskapsmodeller, patientcentrerad vård samt integrering av precisionsmedicin och AI för att hantera framtida hälso- och sjukvårdsutmaningar. En höjdpunkt var lanseringen av ett samarbetsinitiativ mellan Mayo Clinic och Karolinska Universitetssjukhuset, med fokus på att driva innovation som är ledd av omvårdnadspersonal.

Den pågående dialogen mellan Karolinska Universitetssjukhuset och Mayo Clinic exemplifierar kraften i internationella samarbeten för att utveckla hälso- och sjukvård, med ett gemensamt engagemang för ledarskap, innovation och kontinuerlig förbättring av vården.

Tredje nationella utbildningen i robotkirurgi

Karolinska Universitetssjukhuset startade robotassisterad kirurgi 2002 och är numera ett av Europas största robotcenter med åtta robotar av fyra modeller. För tredje året i rad höll Funktion Perioperativ Medicin och Intensivvård en utbildning i robotassisterad kirurgi. 100 personer från hela landet deltog på plats i Stockholm under två dagar i oktober. Programmet bestod av föreläsningar inom kirurgi- och anestesimetoder, omvårdnadsföreläsningar, smarta och standardiserade arbetssätt för planerade och akuta tillfällen samt multidisciplinära gruppdiskussioner.

■ Foto: Karolinska.

Barncancer del av Karolinska Comprehensive Cancer Center

Karolinska Comprehensive Cancer Center (CCC) samlar spetskompetens inom högspecialiserad cancervård och cancerforskning. Centret är ett samarbete mellan Karolinska Universitetssjukhuset och Karolinska Institutet. Högt prioriterat under 2024 för verksamheten har varit arbetet med processen för förnyad ackreditering, där barncancer nu inkluderats i Karolinska CCC. Ett fokusområde har varit palliativ cancervård och under året har ett dedikerat team med läkare och sjuksköterskor etablerats. Ett annat område har

varit internationellt engagemang. Inom ramen för EU:s Beating Cancer-plan har Karolinska CCC engagerat sig i åtta olika initiativ och fortsätter att öka sitt engagemang.

– Jag känner en enorm stolthet över alla medarbetares engagemang i vårt cancercenter och den högspecialiserade kompetens vi besitter inom vård, forskning och utbildning – alltid i nära samarbete med vårt patientnätverk, säger Ann-Britt Johansson, koordinator för Karolinska CCC.

Karolinska ATMP-centrum – allt under samma tak

Cell-, gen- och vävnadsterapi, eller ”Advanced Therapy Medicinal Products” (ATMP), har potential att behandla och bota sjukdomar på ett sätt som inte varit möjligt med traditionella läkemedel och behandlingar. Samarbetet mellan Karolinska Universitetssjukhuset och Karolinska Institutet utgör ett ledande ATMP-centrum i Europa med forskning, tillverkning och behandling under samma tak. Centret har högt ställda ambitioner om att stärka och fördjupa samarbetet med offentliga aktörer och läkemedelsföretag. Idag finns ett antal godkända behandlingar, exempelvis med CAR-T-celler, och fler är under utveckling.

– Att med precisa behandlingsmetoder på ett säkert sätt kunna behandla, och ibland bota, svåra sjukdomar, kommer förändra sjukvården. Vi behöver fokusera på att kunna möta de behov som finns redan nu men också de som kommer framöver. Genom att koordinera hela kedjan i ett center kan vi möta och tillgodose dessa behov. Patienterna finns därute och väntar, säger Knut Steffensen, föreståndare för Karolinska ATMP-centrum.

■ Foto: Joakim Lindberg.

Kurs om förlossningsskador med deltagare från hela landet

För tredje året i rad hölls en nationell kurs på Karolinska i Huddinge om förlossningsskador. Den fokuserade på grad 2-bristningar och syftade till att öka kunskapen kring bäckenbottens anatomi och skademekanismer vid en förlossning, för att förklara hur bristningar kan förebyggas och åtgärdas på bästa sätt. Utöver föreläsningar fick deltagarna vara med live via länk under pågående åtgärdsoperation.

■ Kursledarna. Foto: Josefine Franking.

Handledning i fokus vid samarbetsdag

I november anordnades för andra året i rad en samarbetsdag mellan Karolinska och lärosäten inom sjuksköterskeutbildning på grund- och avancerad nivå. Både lärosäten och vårdverksamheter medverkade med ett antal presentationer inom temat klinisk handledning. I fokus stod kunskaps- och erfarenhetsutbyten mellan lärosäten och sjukhus och en utbildning med såväl studenters måluppfyllelse som patientsäkerhet i centrum.

35 768

genomförda studentveckor
2024 (preliminär siffra)

770

medarbetare i Region Stockholm
har 2024 utbildats och erhållit
Good Clinical Practice-certifikat

59

forskningssjuksköterskor
har under 2024
utbildats på Karolinska

Karolinska fortsätter att ge vård till fler

Tillgängligheten till vård för patienterna är högt prioriterat på Karolinska Universitetssjukhuset. Därför fortsätter arbetet med att förbättra förutsättningarna för att alltid kunna ge vård i rätt tid. Detta genomsyrar allt arbete som görs på sjukhuset, där en viktig del är att stärka sjukhusets produktions- och kapacitetsplanering för att säkerställa att sjukhusets många olika resurser tillsammans används på det allra bästa sättet. Ett fokuserat arbete och riktade insatser i flera verksamheter har bidragit till en förbättrad tillgänglighet. Samarbetet i Region Stockholm för att förbättra tillgängligheten på samtliga sjukhus har utökats under året som gått, och ytterligare samarbete kring gemensam produktionsplanering planeras under 2025. Under året har också framgångsrika insatser gjorts för att minimera behovet av inhyrd av personal för att istället satsa på egenanställda medarbetare, vilket är mycket positivt för såväl arbetsmiljö som tillgänglighet. Kostnaden för inhyring av personal minskade med 201 miljoner kronor 2024 jämfört med helåret 2023, en minskning på 70 procent. Av detta är 157 miljoner kronor inhyring av sjuksköterskor, en minskning på 82 procent.

Kloka Kliniska Val framgångsrikt inom geriatriken

Under 2024 genomförde medicinsk enhet Åldrande ett förändringsarbete i samarbete med medicinsk enhet Klinisk fysiologi. Syftet var att minska antalet onödiga undersökningar och resultatet efter ett halvår pekar på framgång – bland annat görs trettio procent färre ekokardiografier.

– Vi behöver veta när den vård vi bedriver tillför mer lidande än nytta. Meningen är inte att påverka flödena eller kvaliteten på vården, däremot att undvika undersökningar som har lågt värde, skapar undanträngningseffekter och orsakar patienten onödigt lidande, säger Masih Khedri, specialistläkare och sektionschef på medicinsk enhet Åldrande på Karolinska, ansvarig för inriktningen Den multisjuka äldre patienten.

Det var i slutet av 2023 som medarbetarna på Tema Inflammation och Åldrande initierade

förändringsarbetet som tar avstamp i initiativet Kloka Kliniska Val, vilket ska minska så kallad lågvärdesvård; åtgärder inom vården med avsaknad av patientnytta, och kan grovt delas upp i överdiagnostik och överbehandling.

Översynen av rutinerna ledde till ett uppdaterat förhållningssätt. Ett exempel på det är rutinmässig ekokardiografi och idag görs 30 procent färre hjärtekokardiografier inom den geriatriska patientgruppen jämfört med 2023. Lena Forsberg, verksamhetschef på medicinsk enhet Klinisk fysiologi, förklarar:

– Vi har hela tiden en dialog om ett hjärteko gör skillnad för patienten. Anamnes, status, vilo-EKG och ett blodprov räcker i många fall och då kan vi undvika att utsätta patienter för det obehag en undersökning medför.

Här är geriatrikens förhållningssätt

Fem saker att göra mindre av:

- Pleuratappning hos asymptomatiska patienter med små till måttliga vätskemängder, om ej i diagnostiskt syfte.
- DT av hjärna vid mindre huvudtrauma hos patient utan riskfaktorer såsom anti-koagulantia och koagulationsrubbnings.
- Ekokardiografi som inte ändrar handläggning.
- Blodprovtagning av patienter i slutenvård, beställs istället utifrån indikation.
- Radiologisk och neurofysiologisk utredning av skör patient i tidig och sen palliativ fas, när sådan inte ändrar handläggning.

Fem saker att göra mer av:

- Individanpassa utredning vid kognitiv sjukdom eller misstänkt underliggande malignitet hos den sköra patienten. Vad orkar patienten och vilka resultat påverkar handläggningen?
- Undvik slentrianmässig radiologisk och fysiologisk utredning av skör patient i palliativ fas, när sådan inte ändrar handläggning.
- Håll ”samtal vid allvarlig sjukdom” hos patienter i tidig och sen palliativ fas. Detta föregår brytpunktssamtalet.
- Öppenhet och samarbete i det egna kollegiet kring behandlingsbeslut för patienter med allvarlig sjukdom.
- Rekommendationer från organspecifika specialistläkare och konsulter tas i beaktande, men huvudansvaret behålls av patientansvarig läkare med specialiserad kompetens inom geriatrik.

■ Isabell Dillström Gustafsson, Ann-Charlotte Lindström och Ulf Gustafsson. Foto: Josefine Franking.

Ny preoperativ mottagning för sköra äldre

En högriskmottagning för äldre patienter som ska genomgå större kirurgiska ingrepp för kolorektal cancer har drivits som ett pilotprojekt. Det är ett samarbetsprojekt mellan Funktion PMI, Tema Cancer samt Tema Inflammation och Åldrande på Karolinska Universitetssjukhuset.

När befolkningen lever längre behöver allt fler äldre patienter opereras för cancer. På Karolinska har man sett en förbättringspotential i den preoperativa hanteringen av geriatriska patienter.

En preoperativ mottagning för äldre som ska opereras för kolorektal cancer på Karolinska startades därför 2024. Detta i form av ett pilotprojekt lett av Ann-Charlotte Lindström, biträdande överläkare på Funktion PMI (Perioperativ Medicin och Intensivvård), tillsammans med Isabell Dillström Gustafsson, specialistläkare i geriatrik, och Ulf Gustafsson, sektionschef på Tema Cancer.

– Tidigare har dessa patienter inte fått tillräcklig preoperativ optimering, men här görs en helhetsbedömning av ett multiprofessionellt team. Fokus ligger på att minska komplikationer och förbättra långsiktiga resultat. Både Funktion PMI, Tema

Cancer samt Tema Inflammation och Åldrande behövs för att kunna göra en rimlig bedömning om en patient bör opereras eller inte, säger Ann-Charlotte Lindström.

Teamet håller en gemensam konferens om varje patient. Där identifieras vilka risker som kan minskas preoperativt. Samtidiga sjukdomar, framförallt hjärt- och lungsjukdom, ska vara så bra kontrollerade som möjligt innan operationen. De ser även över näringstillstånd, den fysiska funktionsförmågan samt vilka läkemedel som tas – men också om det föreligger risk för förvirring som påverkar vilket omhändertagande som patienten behöver postoperativt.

Piloten avslutades i augusti, och under hösten 2024 har teamet fått anslag för att expandera till att även innefatta geriatriska patienter som ska opereras för gynekologisk och urologisk cancer.

– Det märks att den geriatriska kompetensen blir allt viktigare. Vi vill visa vilka vinster den preoperativa mottagningen ger på sikt och vi har som mål att erbjuda det till hela sjukhusets geriatriska patienter i framtiden, avslutar Ann-Charlotte Lindström.

Ingen väntetid på sköldkörteloperationer på Karolinska

En insats i flera steg ligger bakom att väntetiden för endokrina halsoperationer under hösten har arbetats bort helt på Karolinska – en minskning från 126 patienter i kö till noll.

Genom ett genomtänkt arbete i flera led har operationsavdelningen Norra Haga blivit av med väntetiden för patienter som ska genomgå en endokrin halskirurgi, alltså operation av sköldkörtel eller bisköldkörtlar. Från 126 patienter i början av augusti 2024 som väntat i mer än vårdgarantins 90 dagar, till noll patienter i kö i mitten av november.

Målet är att det från operationsbeslut till operation ska gå så snabbt och effektivt som möjligt.

– Medarbetarna behöver jobba tillsammans i hela operationsflödet. Identifiera vad som måste göras och hur väntetiden kan kortas mellan beslut om operation och själva genomförandet. Samtidigt behöver vi ha med oss en trygg och välinformerad patient och anhöriga i den processen, säger Minna Lönnstedt, verksamhetschef Perioperativ medicin på Karolinska i Solna.

Med en ökad tilldelning av operationssalar, ett bättre flöde med start tidigare på morgonen och kortare bytestider på den nyöppnade operationsavdelningen Norra Haga började kön betas av.

En mix av dagvårds- och slutenvårdspatienter ger optimal beläggning. Men operationsoptimeringen ledde slutligen till att det i kön endast fanns kvar patienter med slutenvårdsbehov. Något som löstes genom ett gott samarbete mellan Perioperativ medicin och Omvårdnadsområde 2.

– Vi lyckades utöka antalet vårdplatser för slutenvårdspatienter genom att ”låna” tomma platser i en annan del av sjukhuset. Så tillsammans med Bemanningscentrum kunde vi öppna fem extra vårdplatser några dagar i veckan under en begränsad period. Allt arbete ledde till att vi nu är helt köfria*, säger Anna Wiberg, verksamhetschef omvårdnad OO2 på Tema Cancer.

**Med köfritt menas att det finns noll patienter redo för operation som har väntat mer än vårdgarantin på 90 dagar. Däremot kan det kvarstå vissa som av hälso- eller privata skäl inte är aktuella för operation för tillfället.*

■ Anna Wiberg, Fredrik Karlsson och Minna Lönnstedt. Foto: Josefine Franking.

■ Linda Persson, Jenny Häggström och Linda Nordin. Foto: Josefine Franking.

Kortad väntetid för barn till hörsel- och balansmottagningen

På hörsel- och balansmottagningen på Karolinska har det gjorts många olika åtgärder för att minska väntetiden för barn 0–4 år. Arbetet har varit framgångsrikt, från över 1 200 väntande patienter till så gott som inga.

På hörsel- och balansmottagningen på Karolinska såg man hösten 2022 att köerna växte sig allt längre. I kön fanns då 1 285 barn som saknade bokad tid, trots att de väntat mer än 30 dagar. Jenny Häggström, sektionschef på Hörsel- och balansmottagningen, berättar att orsaken var kapacitetsbrist. Framförallt fattades audionomer med barnkompetens, men även resurser i form av lokaler.

Ett arbete i flera steg initierades för att komma tillrätta med väntetiden. Ett steg var att se över de lokala riktlinjerna för BVC, för att säkerställa

så att endast patienter med specifika behov av att komma till just hörsel- och balansmottagningen hänvisades dit. Detta skedde parallellt med att två läkare gick igenom hela väntelistan.

– Det gjordes en riktad satsning med intensiva ”snabbmottagningar” för att beta av dem som hade väntat länge och där vi tyckte det var angeläget att de kom till oss, säger Linda Persson, omvårdnadschef.

Efter tidigare svårigheter lyckades de under sommaren 2024 rekrytera flera audionomer. Både sådana med erfarenhet av barn och nyutexaminerade som nu är upplärda till att arbeta med barn i åldrarna 0–4 år. Det mångsidiga arbetet gav resultat och i september 2024 var det ingen väntetid på besök*.

** Inga barn i kön väntar mer än 30 dagar på en tid.*

Ökad tillgänglighet till magnetkameraundersökning

Efter pandemin brottades Radiologi Huddinge med lång väntetid till magnetkameran. Närmare 2 200 patienter väntade på bokning eller undersökning i januari 2024 – men i slutet av året var köerna nästintill obefintliga.

Under pandemin växte sig köerna långa till magnetkameran på Radiologi Huddinge vid Karolinska Universitetssjukhuset. Trots flera riktade aktiviteter lyckades man inte få bukt med problemet. Bland de patienter som påverkats fanns de med hög risk att utveckla pankreascancer men även patienter med kroniska neurologiska sjukdomar.

– Vid årsskiftet 2024 var nästan 2 200 patienter försenade och väntade på bokning eller undersökning. Vi insåg att vi måste agera på ett annat sätt än tidigare för att möta behovet, säger omvårdnadschefen Valdis Gudmundsdottir.

Det blev starten på en projektgrupp där hon och verksamhetschef Peter Ehrstedt, vårdenhetschef Marie Linné och sektionschef Louiza Loizou ingår. De ansvarar för Radiologi Huddinge och Magnetkamera Huddinge och har träffats regelbundet sedan februari för att följa upp de olika aktiviteterna.

En tidig framgångsfaktor var installationen av AI-baserade accelerationstekniker, Deep Resolve, i de flesta av magnetkamarasystemen

– och som lett till närmare 40 procent snabbare undersökningar samtidigt som bildkvaliteten har förbättrats.

Under hösten 2024 fortsatte Radiologi Huddinge att arbeta med implementering av AI till flera undersökningar och kameror. De har även ökat bemanningen med fler röntgensjuksköterskor samt sett över scheman, vilket gjort att man kunnat ha kamerorna öppna mer än tidigare.

En annan åtgärd är uppgiftsväxling, för att komplettera med annan kompetens än röntgensjuksköterska på kameralabbet. Det blev starten för ett nytt grepp där röntgensjuksköterskor och undersköterskor samarbetar vid vissa typer av undersökningar.

Utöver det har man blivit bättre på att sortera bort remisser som inte har någon tydlig klinisk indikation, men också optimerat hur man bokar och nyttjar tiderna på bästa sätt. ”Rätt patient med rätt undersökning i rätt tid” har varit ledord.

– Vi har också arbetat sajtövergripande med Neuroradiologi Solna och med Ersta sjukhus, som utfört ett antal av våra undersökningar varje månad, säger Louiza Loizou.

Åtgärderna har tillsammans gjort kökapningen framgångsrik – i slutet av 2024 var antalet väntande nästan nere på noll.

■ Soroush Sohrabian
och Valdis Gudmundsdottir.
Foto: Nneka Magnusson Amu.

Ny vuxenakut på Karolinska i Huddinge

Den 17 september 2024 slogs portarna upp till den nybyggda vuxenakutmottagningen i Huddinge, som ersätter den gamla som varit i gång under nästan 40 år.

Den nya mottagningen har kapacitet för 70 000 besökare per år, omkring 20 000 besökare fler än den gamla, och är utformad för att möta framtida vårdbehov i södra Stockholmsregionen. Ytan är på 3 900 kvadratmeter, vilket gör den 1 000 kvadratmeter, eller cirka 25 procent, större än den gamla. Det finns 25 behandlingsrum, 25 övervakningsplatser, fyra kompletta akutvårdsrum och fyra isoleringsrum.

– Det är en rejäl utbyggnad som ger oss förutsättningar att ge våra patienter ännu bättre vård samtidigt som vi får större flexibilitet. Vi får också förutsättningar att korta väntetiderna på akuten, säger Sara Schulz,

verksamhetschef för vuxenakuten på Karolinska Universitetssjukhuset i Huddinge.

När den nya mottagningen planerades lades stort fokus på att förbättra personalens arbetsmiljö. De nya lokalerna är betydligt luftigare och ljusare än de gamla och är utformade för dagens arbetssätt i akutsjukvården.

– Att vi ska kunna ge våra patienter den bästa vården är alltid vår högsta prioritet. Men de nya lokalerna är också utformade för att förbättra arbetsmiljön. Vi har satsat på ergonomiskt utformade arbetsstationer och fler övervakningsplatser som gör det lättare att hålla koll på hur patienterna utvecklas. De luftigare lokalerna kommer också innebära en lägre ljudnivå än i de gamla lokalerna, fortsätter Sara Schulz.

■ Foton: Dylan Collin och Josefine Franking.

■ Hälso- och sjukvårdregionrådet Talla Alkurdi klippte bandet under överseende av Sara Schulz, verksamhetschef.

■ AVA/MAVA/KAVA och MIMA var några av alla verksamheter som överlämnade presentkorgar.

■ Glada medarbetare firade och minglade. Många passade även på att titta närmare på de nya akutrummen.

■ Göran Stiernstedt, ordförande i Karolinskas styrelse, och Carina Metzner, temachef för Tema Inflammation och Åldrande.

■ Roberta Nascimento.
Foto: Joakim Lindberg.

Hela Sveriges sjukhus

Karolinskas ambition är att vara hela Sveriges sjukhus och har under 2024 tagit emot 20 551 patienter från andra regioner. Mottagningarna på sjukhuset kan ge stöd till andra vårdgivare genom till exempel konsultationer, jourlinjer och multidisciplinära konferenser. Under året har Karolinska stöttat andra regioner i att minska vårdköer och öka tillgången till specialiserad vård. Region Uppsala fick inför sommaren hjälp med planerade kejsarsnitt, det har pågått ett samarbete med Region Gävleborg för att reducera köerna inom gynekologi och Karolinska har bistått Västra Götalandsregionen genom att operera patienter med kolorektalcancer.

Under 2024 har Karolinska utvecklat en lösning för att effektivt ta emot elektroniska remisser direkt i journalsystemet TakeCare via Ineras e-remisstjänst. Med systemet 'En väg in' kan regioner enkelt skicka remisser direkt till Karolinska. Sjukhuset säkerställer att remisserna styrs till rätt mottagning, vilket förenklar processen, minskar kostnaderna och förbättrar patientsäkerheten.

Karolinska har lagt särskilt fokus på patienter med sällsynta diagnoser och intensifierat arbetet med att förbättra både kunskapen om och omhändertagandet av personer i alla åldrar som lever med ovanliga hälsotillstånd.

“Vi tar emot patienter från hela landet för att säkerställa att den specialistvård vi erbjuder är tillgänglig för alla som behöver den, oavsett var de bor. Genom att öppna upp vår kompetens och kapacitet för patienter utanför vår region bidrar vi till en mer jämlik vård för hela Sverige.”

Caroline Hällsjö-Sander,
produktionsdirektör Karolinska
Universitetssjukhuset

Av utomlänspatienterna är 97,1 procent nöjda

Tema Kvinnohälsa och hälsoprofessioner på Karolinska Universitetssjukhuset tar emot patienter från andra län för flera olika behandlingar och där är hela 97,1 procent av utomlänspatienterna nöjda med sin vård, enligt den senaste PREM-mätningen (november 2024), jämfört med 95,4 procent för hela sjukhuset.

– Det som gör mig extra glad är kommentarerna om att bemötandet har varit bra. För det här är diagnoser som är svåra att tala om. Vi har jobbat jättemycket med att patienterna ska känna sig trygga och omhändertagna, både på mottagningsbesöken, på avdelningen och vid uppföljningarna, säger Emilia Rothstein, överläkare på Gynekologi och Reproduktionsmedicin.

Teamet som alltid har beredskap

Karolinskas neurovaskulära team behandlar hjärnans och ryggmärgens blodkärlssjukdomar med en multidisciplinär approach som kombinerar vaskulär neurokirurgi, strålkirurgi, vaskulär neurologi och interventionell neuroradiologi. Teamet diagnostiserar och behandlar ett stort antal sjukdomar, bland annat cerebral aneurysm, arteriovenösa malformationer (AVM), durala arteriovenösa fistlar (AVF), nerv-kärlkonflikter, Moyamoya, Vena Galeni-malformationer, akut stroke och neurovaskulär atheroskleros.

En gång i veckan året runt hålls en multidisciplinär teamkonferens. Där beslutar man om behandling med endovaskulär teknik (minimalinvasivt kateteringrepp), mikrokirurgi eller strålkirurgi, antingen som enskild behandling eller i olika kombinationer beroende av patientens förutsättningar.

– Det multidisciplinära omhändertagandet där experter som företrädar varje behandlingsteknik möts för varje patient är unikt i Sverige, säger Fabian Arnberg Sandor, neuroradiolog och neurointerventionist.

Teamet har beredskap dygnet alla timmar året runt för att ta hand om akuta neurovaskulära händelser. För den akuta patienten sammanträder jourhavande vaskulär neurolog, neurokirurg och neurointerventionist i teamkonsultationer för att besluta om diagnostiska åtgärder och behandlingar.

■ Gammakniven.
Foto: Fredric Möller Eklund.

Nationell högspecialiserad vård

Karolinska Universitetssjukhuset utför specialiserad och högspecialiserad sjukvård inom flera olika områden och patienter kommer hit från hela Sverige. Karolinska innehar flest tillstånd i landet inom nationell högspecialiserad vård, NHV, vilken omfattar särskilt sällsynta eller svårbehandlade diagnoser och vårdområden. NHV koncentreras till max fem utförare i landet, och genom denna centralisering uppnås ökad kunskap, kvalitet och patientsäkerhet som alla drar nytta av. Karolinska har 37 NHV-tillstånd och nyast är dysmeli och skelettdysplasier, som startar 1 september 2025. Samtliga tillstånd för nationell högspecialiserad vård som Karolinska Universitetssjukhuset innehar:

Levertransplantation

Behandling av barn med cochleaimplantat

Anorektala och urogenitala missbildningar samt Hirschsprungs sjukdom

Medfött diafragmabräck

Missbildningar på matstrupen

EXIT

Trofoblastsjukdomar

Fosterterapi (inkl. intrauterina behandlingar)

Preimplantatorisk genetisk diagnostik (PGD)

Moyamoya

Intensivvård där levertransplantation kan vara indicerat

Livmoderhalscancer

Nätkirurgi vid prolaps

Primär skleroserande kolangit (PSC)

Transjugulär intrahepatisk shunt (TIPS)

HIPEC

Kurativt syftande behandling av vulvacancer

Retroperitoneal lymfkörtelutrymning vid testikelcancer

Osteogenesis imperfecta (OI)

Stamcellstransplantation vid systemisk skleros

Neuroendokrina tumörer i buken och avancerade binjuretumörer

Neuromuskulära sjukdomar

Ryggmärgsskador

Kroniska lungsjukdomar hos barn

Extraktion av pacemaker

Tarmrehabilitering för barn

Viss vård vid könsdysfori

Vård vid tarmsvikt hos vuxna

Avancerad bäckenkirurgi

Medfödd metabol sjukdom, inkl. nyföddhetsscreening

Svåra hudsymtom

Systemisk amyloidos

Högisoleringsvård vid högsmittsamma sjukdomar

Koagulationssjukdomar

Sällsynta njursjukdomar

Skelettdysplasier

Dysmeli

Precisionsmedicinsk analys en nyckel vid medfödda metabola sjukdomar

Ett av Karolinska Universitetssjukhusets senaste NHV-uppdrag är vård av medfödda metabola sjukdomar och nyföddhetsscreening. På centrum för medfödda metabola sjukdomar, CMMS, gläds man åt det nya uppdraget som startade 1 juli 2024.

– Utredning och behandling av patienter med medfödda metabola sjukdomar är en svår verksamhet, flera olika slags expertis krävs och samarbete över gränserna är avgörande. På CMMS har vi en samlad multidisciplinär kompetens. Vi arbetar mycket nära flera medicinska enheter på temasidan och bildar nu en NHV-enhet tillsammans med dem. Vi stödjer sedan länge övriga delar av landet med utredningar och råd, säger Anna Wedell, professor och överläkare vid CMMS samt föreståndare för Precisionsmedicinskt centrum Karolinska (PMCK).

Medfödda metabola sjukdomar utgör en stor grupp av genetiska sjukdomar som involverar störningar i ämnesomsättningen. CMMS tar ett helhetsgrepp om utredningarna av patienterna och detta har varit en viktig framgångsfaktor i implementeringen av den storskaliga kliniska genomiken, studiet av en människas hela arvs massa.

De stora tekniksprången gör att man nu kan ta hjälp av mycket större datamängder från individuella patienter. Det i sin tur utgör en grund för den precisionsmedicin som nu växer fram och som handlar om att ge rätt insatser till varje enskild patient i rätt tid.

– Att få snabb diagnostik gör stor skillnad. Många av de här sjukdomarna drabbar hjärnan och små barn och med snabbt insatt behandling kan man förhindra svåra skador och tidig död, säger Anna Wedell.

■ Anna Wedell. Foto: Stefan Zimmerman.

LÄSTIPS!

Scanna QR-koden för att läsa mer om nationell högspecialiserad vård på Karolinska.

■ Foto: Malin Jochumsen.

Hela världens sjukhus

Som Region Stockholms universitetssjukhus har Karolinska en viktig roll att fylla genom internationella samarbetsmöjligheter inom högspecialiserad sjukvård. Karolinska strävar efter att hjälpa patienter från andra delar av världen med vård som deras hemländer inte kan erbjuda, och arbete pågår med att skapa tydliga processer för att ta emot ett ökande antal internationella patienter. Som medlem i alliansen European University Hospital Alliance (EUHA) och europeiska referensnätverken (ERN) har Karolinska omfattande dialoger, utbyten och samarbeten med andra vårdaktörer i Europa.

Under 2024 har samarbeten och industriella partnerskap fortsatt att vara centrala för Karolinska. Relationen med Ukrainas sjukhus har fördjupats, bland annat genom att underteckna ett tredje samförståndsavtal med Dnipro City Clinical Hospital No. 4. Ett annat viktigt samarbete under året var utbytet med Singapore Health Services (SingHealth), med fokus på hälsoinnovation och hållbarhet.

Intresset för att besöka Karolinska och utbyta erfarenheter fortsätter att vara stort. Under året har sjukhuset tagit emot drygt 30 internationella besök, bland annat av delegationer från Tyskland, Australien, Japan och Singapore.

Några av Karolinska Universitetssjukhusets samarbetspartners

Evenemang lyfte ledarskap för omvårdnad i Europa

Efter sommaren 2024 lanserar Karolinska Universitetssjukhuset sitt första Nursing Management Program, ett unikt fyra dagar långt evenemang som välkomnade sjuksköterskor från hela Europa. Programmet fokuserade på att stärka ledarskapet inom sjuksköterskeyrket, främja datadriven vård och undersöka sjuksköterskornas roll i policy och innovation.

Ny nordisk allians

I maj 2024 undertecknade de fem nordiska huvudstädernas universitetssjukhus ett samförståndsavtal och bildade en ny allians: Nordic University Hospital Alliance (NUHA), som syftar till att stärka samarbetet och bygga en gemensam strategi för att möta vårdens utmaningar i Norden. NUHA fokuserar på fyra strategiska områden: sällsynta sjukdomar, framtidens hälsa, benchmarking samt plattformstudier som möjliggör effektivare kliniska prövningar.

En säker och sömlös plattform för internationella patientkontakter

NAIA är en digital plattform utvecklad av Karolinska Universitetssjukhuset för att ge utländska medborgare en sömlös och säker plats att kontakta sjukhuset om second opinions eller vård.

Under året har NAIA förbättrats för att möjliggöra även för tredjepartsorganisationer att etablera kontakt och dela patientdata på ett säkert sätt. Via NAIA kan patienter och organisationer kommunicera med Karolinskas International Patient Office som i sin tur hanterar kontakten med verksamheterna, vilket effektiviserar hanteringen och informationsflödet.

FILMTIPS!

I juni 2024 samlades representanter från EUHA i Solna för att avsluta Karolinskas halvårslånga ordförandeskap.

Högkvalitativ vård för små och stora barn

Till Astrid Lindgrens barnsjukhus på Karolinska Universitetssjukhuset kommer svårt sjuka barn från hela landet. Här vårdas barn med kroniska sjukdomar, medfödda missbildningar, olika akuta tillstånd och man tar hand om för tidigt födda barn. Sjukhuset bedriver specialiserad och högspecialiserad vård och har flera NHV-uppdrag (nationell högspecialiserad vård) inom olika områden. Barnsjukhuset tar emot cirka 190 000 patientbesök per år, varav 60 000 akuta besök, och har en omfattande klinisk forskning, utveckling och undervisning med brett internationellt samarbete. Vård bedrivs på flera av Karolinskas platser, som Solna, Huddinge och Danderyds sjukhus.

Under barnsjukhusets paraply finns Pedagogiskt Resurscentrum (PRC) som erbjuder verksamheter i Huddinge och i Solna. Till lekterapiernas öppna verksamheter, dit barn och vårdnadshavare välkomnas för lek och aktivitet, har över 1 600 besökare kommit under 2024. Lekterapien tar också emot remisser för barn som uppvisar särskild oro inför olika typer av behandlingsprocedurer. Drygt 190 remisser har hanterats och i de flesta fall har förberedelsearbetet lett till att barnet klarat av sin väntande procedur. Det är ett av flera sätt som Astrid Lindgrens barnsjukhus arbetar för att uppfylla barnens rättighet att få anpassad och begriplig information.

Simuleringscenter stärker vårdteamets kommunikation och samarbete

På Karolinska Universitetssjukhuset i Huddinge finns sedan 2006 ett simuleringscenter för vårdpersonal inom sjukhusets barnsjukvård, CAMST Barn. Här genomförs realistiska simuleringsövningar med syfte att förbättra vårdpersonalens kommunikation, samarbete och ledarskap – något som kan vara livsavgörande i pressade situationer.

Miljön där träningen sker är uppbyggd för att efterlikna ett behandlingsrum. Här finns utrustning och verktyg som vårdpersonal använder i verkliga situationer. Stor vikt läggs vid att alla detaljer känns autentiska, så att deltagarna får träna under förhållanden som speglar deras dagliga arbetsmiljö.

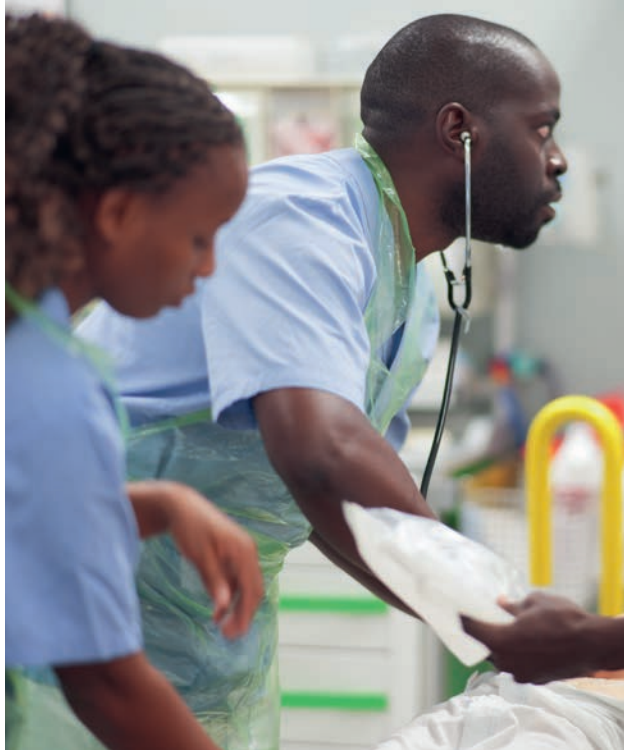
Olika scenarier övas med hjälp av mycket avancerade dockor som kan simulera olika medicinska tillstånd och symtom. Dockorna kan röra sig och ge ifrån sig ljud, till exempel andningssvårigheter eller skrik och deras vitala parametrar som puls, blodtryck och syremättnad följs på monitorer precis som i ett verkligt sjukhusscenario.

Även om färdighetsträning, såsom HLR eller administrering av läkemedel, är en del av övningarna ligger det huvudsakliga fokuset på kommunikation. Syftet är att låta deltagarna öva på att samarbeta effektivt i team och leda varandra i komplexa vårdmoment.

Nya CKB invigt – alla studieenheter samlade

När Centrum för kliniska barnstudier (CKB) startades 2022 var det en av flera olika prövnings- och studieenheter inom Astrid Lindgrens barnsjukhus. I somras ombildades CKB och nu finns de alla samlade inom den nya organisationen. Nya CKB invigdes officiellt i oktober och leds nu av verksamhetschef Nina Perrin samt enhetscheferna Amie Lindberg och Sofie Garpemo.

■ Foto: Sara Dinwiddie.

Ugandisk vårdpersonal på besök

Astrid Lindgrens barnsjukhus (ALB) gästades nyligen av kollegor från barnakutsjukvården i Uganda. Detta som del i det pågående regionala partnerskapet inom barnsjukvården mellan ALB/Region Stockholm och Jinja City/Busoga-regionen i Uganda samt de två ideella föreningarna Pediatric Health Initiative, Sverige, och Busoga Health Forum, Uganda.

Det akutpediatriska projektet fokuserar på implementeringen av Emergency Triage Assessment and Treatment plus (ETAT+) på vårdinrättningar i Uganda. ETAT+ är en metod som rekommenderas av WHO för att snabbt identifiera de medicinska behoven hos svårt sjuka barn och möjliggöra stabilisering. I Uganda rekommenderar den ugandiska barnläkarföreningen och hälsoministeriet att ETAT+ används på alla sjukhus, men implementering är utmanande på grund av resursbrist.

Helgenomsekvensering klinisk rutin för alla fall av barncancer

Varje år diagnostiseras cirka 350 barn med cancer i Sverige och en dryg tredjedel vårdas på Karolinska. Under 2024 blev helgenomsekvensering av tumörvävnad och normalvävnad samt analys av genetisk predisposition vid barncancer en del av rutinsjukvården på Astrid Lindgrens barnsjukhus.

Den kliniska implementeringen sker genom införande av ett sjukhusövergripande diagnostikflöde och klinisk samverkan mellan de medicinska enheterna för Patologi och Cancerdiagnostik, Klinisk genetik och genomik respektive Astrid Lindgrens barnsjukhus.

– Helgenomsekvensering kan innebära ett stort kliv framåt med fler riktade behandlingar och ökad överlevnad. Även en mer individanpassad uppföljning av långtidseffekter och ärftlig cancer blir möjlig, säger Pernilla Grillner, verksamhetschef för Högspecialiserad barnmedicin 1 på Astrid Lindgrens barnsjukhus. Hon fortsätter:

– På sikt innebär beslutet också möjlighet till än mer anpassad behandling med till exempel farmakogenetik och individanpassad immunterapi och hopp om effektiv behandling mot de barncancerformer där det fortfarande saknas eller där dagens behandlingar ger svåra biverkningar.

Rutinen med helgenomsekvensering har föregåtts av flera års forskning och utvärdering, och där har Barntumörbankens arbete spelat en viktig roll.

– Barntumörbanken har använt helgenomsekvensering sedan 2015 inom ramen för ett forskningsprojekt. Vi är också involverade i Genomic Medicine Sweden Barncancer (GMS Barncancer) som började helgenomsekvensera i klinik under 2021. Även det började som en studie och har nu övergått till klinisk rutin, dock sparas alla genererade data fortfarande i Barntumörbanken efter samtyckesinhämtning, säger Johanna Sandgren, enhetschef för Barntumörbanken.

I nuläget pågår 22 forskningsprojekt samt ett antal kliniska studier över hela landet med koppling till Barntumörbanken. Tillsammans sträcker de sig från basforskning till nya terapier där majoriteten har en precisionsmedicinsk inriktning.

En av forskarna som har använt Barntumörbanken är Petter Brodin, barnläkare vid Astrid Lindgrens barnsjukhus och professor i pediatrik immunologi. I en studie har hans forskargrupp inkluderat över 300 barn för att kartlägga hur barns immunsystem fungerar vid cancersjukdom och behandling. Forskargruppen utvecklar nya tekniker för att kartlägga själva immunsystemet men de är också intresserade av vad som händer i själva tumören och det är här Barntumörbanken kommer in.

– Barntumörbanken har varit en fantastisk resurs för oss. Med hjälp av den stora mängd data som finns om tumörerna kan vi jämföra vad som händer i tumören, med vad som händer i blodet, immunsystemet och kroppen som helhet, säger Petter Brodin.

Stärkt psykosocialt stöd vid barncancer

När ett barn insjuknar i cancer påverkas hela familjen. På Astrid Lindgrens barnsjukhus pågår en satsning som ska ge utökat psykosocialt stöd till barnet, föräldrar och syskon under hela vårdprocessen. Genom att förbättra teamarbetet mellan samtliga vårdprofessioner jobbar man för att ge familjerna det bästa möjliga stödet.

– Vi anställde en kurator dedikerad till enbart barncancer, vilket blev en viktig resurs. Vi har också jobbat med arbetsätten kring när familjer får kontakt med kuratorn, och hur den kontakten ska vara på sikt. Det har hänt mycket under åren sedan satsningen startade, säger Pernilla Grillner, verksamhetschef.

Tätt samarbete med ukrainskt barnsjukhus

Astrid Lindgrens barnsjukhus och Region Stockholm har ett samarbete med Ukrainas största barnsjukhus, Okhmadyt i Kyiv, som främst omfattar kunskapsutbyte. Under våren 2024 genomförde tre läkare och en sjuksköterska från Okhmadyt ett fellowship på Astrid Lindgrens barnsjukhus och under hösten auskulterade ytterligare fyra ukrainska medarbetare i drygt två månader.

– Barnsjukvården i Ukraina är under stor press på grund av Rysslands anfallskrig och återkommande brott mot de internationella avtal som ska skydda barn i konflikter. Vårt nära samarbete med Ukrainas mest högspecialiserade barnsjukhus Okhmadyt innebär att vi kan hjälpa till med den kompetensutveckling som våra kollegor efterfrågar och det som vi är bäst på: högspecialiserad barnsjukvård, säger Svante Norgren, temachef på Astrid Lindgrens barnsjukhus. Han fortsätter:

– Jag är stolt över hur så många medarbetare på Karolinska är engagerade för att hjälpa våra kollegor, hur de skapar långsiktiga kontakter och hur vi lär av varandra. Även Astrid Lindgrens barnsjukhus har blivit ett bättre barnsjukhus genom vårt samarbete.

I december välkomnades också åtta läkare och sjuksköterskor på en veckolång kurs i ECMO, som finansierades av Beredskapslyftet. Detta för att kunna hantera de ECMO-maskiner som Okhmadyt fått till skänks. ECMO-maskinen, som syresätter blodet utanför kroppen, är den allra sista chansen för en dödssjuk patient.

■ Under ECMO-utbildningen övade de på en verklighetstrogen barndocka. Foto: Josefine Franking.

– ECMO är den mest avancerade behandlingen som man kan få inom intensivvård. Den är livsavgörande för de patienter där vanlig intensivvård inte räcker till. Har man kunskapen och kan hantera ECMO så kan det innebära skillnaden mellan liv och död hos det akut sjuka eller skadade barnet, säger Lars Falk, kursansvarig och verksamhetschef för medicinsk enhet Intensivvård och Transport på Karolinska.

■ De fyra ukrainare som auskulterade under hösten. Foto: Josefine Franking.

■ Under våren auskulterade tre läkare och en sjuksköterska. Foto: Kristian Brangenfeldt.

■ Foto: Joakim Lindberg.

Hållbarhet på Karolinska

Karolinska har länge arbetat aktivt med hållbarhetsfrågor och arbetet bedrivs inom tre huvudområden: social, miljömässig och ekonomisk hållbarhet. Hållbarhetsfrågor handlar på Karolinska om att motverka ohälsa på lång sikt – dagens arbete med att bota ska inte öka behovet av att lindra i framtiden. För åren 2023–2027 finns ett styrande program med hållbarhetsmål för sjukhuset att nå. Verksamheterna arbetar dagligen med att minska miljö- och klimatpåverkan och stärka den sociala och ekonomiska hållbarheten.

Social hållbarhet vid Karolinska utgår från principen om människors lika värde och omfattar patienter, närstående, medborgare och medarbetare. Inom social hållbarhet ingår aspekterna etik, god folkhälsa, mänskliga rättigheter, jämställdhet, jämlikhet, trygghet, barns rättigheter, delaktighet för personer med funktionsnedsättning, nationella minoriteter och HBTQI+.

Miljömässig hållbarhet är det andra av tre huvudområden. Sjukhuset arbetar dagligen med att minska sin miljö- och klimatpåverkan enligt sjukhusets miljöledningssystem och miljöcertifieringen ISO 14001.

Ekonomisk hållbarhet syftar till att upprätthålla och främja en stabil och långsiktig ekonomisk utveckling. En viktig del är att hållbarhetsaspekter ska beaktas tidigt i processer för att minimera risken för kostsamma insatser på sikt. Detta uppnås genom att exempelvis ta hänsyn till hållbarhet i investeringar och kravställa i upphandlingar.

9 goda exempel på hållbarhet

1 Extra fokus på återhämtning

Återhämtning är en nyckelfaktor för att medarbetarna ska må bra och möjlighet till detta påverkar bland annat arbetsmiljö och patientsäkerhet. Under 2024 har återhämtning varit ett uttalat fokus på Karolinska och Hälso centrum har erbjudit föreläsningar, workshops och olika aktiviteter. Syftet var att utifrån en kunskapsgrund arbeta med återhämtning på den egna arbetsplatsen, anpassat till de möjligheter och utmaningar som finns just där. Under 2025 fortsätter Hälso centrum arbetet tillsammans med sjukhusets hälsoinspiratörer.

2 Självskattningshjälp inom barnrätt

Under 2024 lanserade barnrättsrådet en självskattningslista för medarbetare. Listan är en viktig del i arbetet för att säkerställa att barns rättigheter tillgodoses och innehåller frågor kopplade till hur förhållningssättet är anpassat till barnet, att information ges på ett sätt som är tillgängligt och anpassat till barnet och att barnet får vara delaktigt.

3 Minskad läkemedelskassation

Läkemedel bedöms vara en av Karolinskas största och mest betydande miljöaspekter. Ett pågående projekt syftar till att minska läkemedelskassation, bland annat genom dokumentation kopplat till kassation av läkemedel från hyllan. Under året har Karolinska minskat kostnaden för läkemedelskassation med en besparing på drygt en miljon kronor.

4 Centralt ansvar för medicinskt teknisk utrustning

Under 2024 har sjukhuset arbetat med ett projekt inom förvaltningen Medicinsk Teknik – Anestesi och Intensivvård. Projektet syftar till att förvaltningen ska ta centralt ansvar för tillbehörsfrågan, vilket innebär att inköp och ägande av tillbehör på sjukhuset såsom EKG-kablar och saturationsprober kommer att skötas av Medicinsk Teknik.

5 Minskad användning av handskar

En av Karolinskas främsta förbrukningsvaror är handskar. På sjukhuset används över 30 miljoner handskar årligen, vilket genererar ca 600 ton koldioxidutsläpp. Flera projekt kopplade till minskad handskanvändning har pågått under 2024. Sjukhuset ingår i det EU-finansierade projektet ReGlove med fokus på att tvätta och återanvända undersökningshandskar, där fas ett av projektet har pågått på endoskopienheten i Huddinge under hösten 2024.

6 Återvinning av engångsförkläden

Engångsförkläden i plast återvinns och används till att producera nya. Under 2024 har 100 000 cirkulära förkläden använts på Karolinska, vilket har minskat koldioxidutsläppen med 15,3 ton, vilket motsvarar en minskning på 66 procent.

7 Hållbara investeringar

Tydliga processer för investeringar och inköp är en förutsättning för en hållbar ekonomi. Hållbarhetsbedömningar görs inom alla investeringar av medicinteknik, IT och fastigheter som går till investeringsrådet.

8 Stärkt arbete mot oönskad sexualitet och sexuellt våld

Under 2024 har sjukhuset, med ANOVA i spetsen, utvecklat arbetet mot oönskad sexualitet och prevention av sexuellt våld. Detta genom en ny utbildning för hälso- och sjukvårdspersonal samt en anonym chatt för att komplettera den tidigare hjälptelefonen. Genom chatten blir hjälp mer tillgängligt, framför allt för unga personer med sexuell problematik och anhöriga till dessa.

9 HBTQI-certifiering

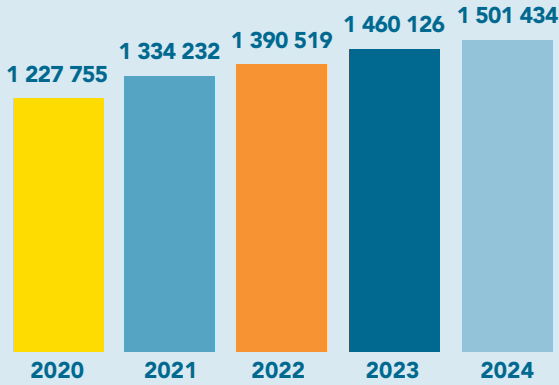
Medicinsk enhet Plastikkirurgi och Käkkirurgi på Karolinska Universitetssjukhuset har under 2024 blivit HBTQI-certifierat av RFSL. Läs mer på sidan 46.

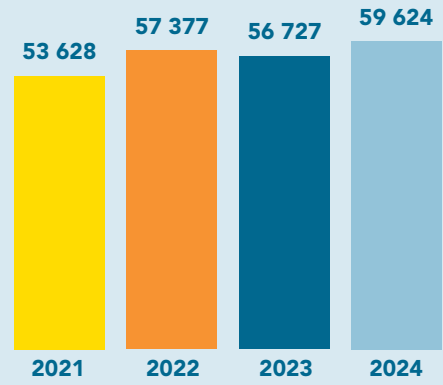
2024 – året i siffror

De ekonomiska förutsättningarna under 2024 har varit utmanande med inflation, ökade pensionskostnader och konflikter mellan arbetsmarknadens parter. Årets ekonomiska resultat visar ett underskott på 549 miljoner kronor. Sjukhuset har under året fokuserat på åtgärder för att säkerställa vårdproduktion och sänka underliggande kostnader. Produktionsplaneringen tillsammans i regionen och åtgärder för stärkt styrning och samordning har förbättrats. Ökad tillgänglighet till vård inom Region Stockholm är prioriterat. Karolinska har under året kraftigt reducerat inhyrning av vårdpersonal och arbetet med att säkerställa kompetens och förutsättningar för sjukhusets medarbetare har fortgått. Implementeringen av schemaplaneringsverktyget Tessa pågår, vilket kommer att förenkla schemalaggningen. Även ett antal initiativ för effektivisering med hjälp av generativ AI är igång. Långsiktigt har arbetet fortsatt med att effektivisera och förenkla sjukhusövergripande processer och minska administrationen inom såväl staber som den kliniska verksamheten.

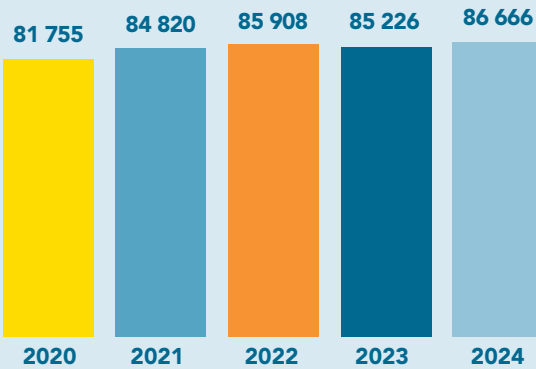
Antal vårdkontakter öppenvård

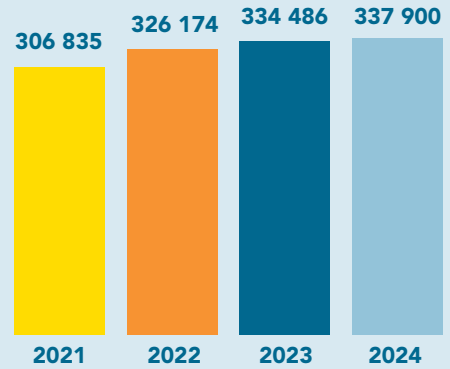
Antal genomförda operationer

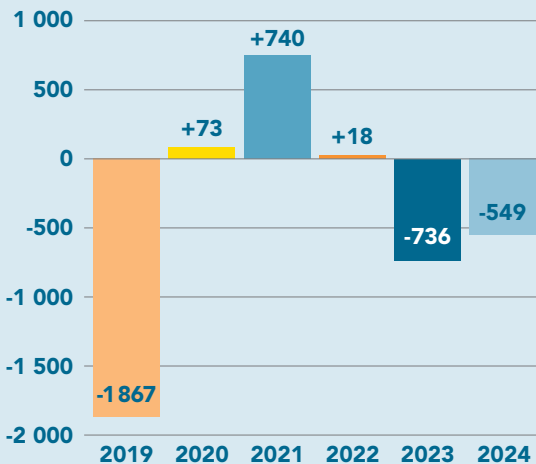
Antal vårdkontakter slutenvård

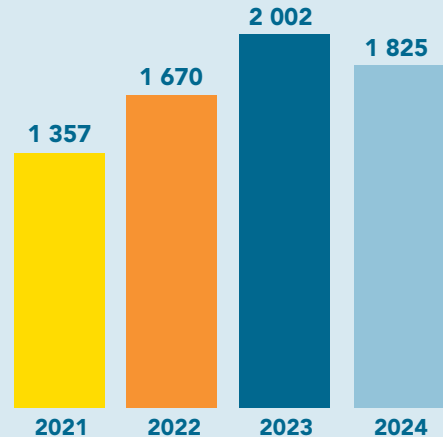
Antal patienter

Resultat 2019–2024 (miljoner kronor)

Intäkt patienter från andra regioner och länder (miljoner kronor)

UTMÄRKELSER 2024

JANUARI

Marie Evans, överläkare, får Bengt Rippes forskarpris år 2023

Susanna Eriksson, specialistläkare, får Stockholms läkarstudenters handledarpris

Allmänpediatriken utses till Årets sektion 2023 av ST-läkarna på Astrid Lindgrens barnsjukhus i Huddinge

Åsa Fowler utses till Årets livboj 2023 av ST-läkarna på Astrid Lindgrens barnsjukhus i Huddinge

Viveka Nordberg, överläkare, blir Årets handledare 2023 av ST-läkarna på Astrid Lindgrens barnsjukhus i Huddinge

Anna Östbring, specialistsjuksköterska, vinner Gyllene Äpplets medarbetarpris 2023

FEBRUARI

Ellen Eriksson, Frida Berg och **Linda van den Tempel**, sjuksköterskor, mottar stipendium från Hjärtebarnsfonden

Yong Luc, barnmorska, vinner läkarstudenternas handledningspris 2023

Medicinsk Enhet/Omvårdnadsområde Åldrande blir Silviahemscertifierad

MARS

Fernanda Costa Svedman, överläkare, får stipendium av Svensk Onkologisk Förening

Ursina Battaglia, ledningsläkare, får utmärkelsen Prussiluskan 2023

APRIL

Annika Sjövall, docent och överläkare, uppmärksammas med årets Eldsjälspris av Nätverket mot gynekologisk cancer

Ruth Löllgen, Carina Rinaldo, Emma Persad, Hanna Westergren, Fredrik Sandesjö, Annelies van't Westeinde och **Hedvig Kvanta** belönas med stipendium av stiftelsen Barnforskningen vid Astrid Lindgrens barnsjukhus

Jonathan Grip, specialistläkare tilldelas ett stipendium från Svensk förening för anesthesi- och intensivvård

MAJ

Tuva Nilsson tilldelas Ygge-priset för uppsats

Gianluigi Savarese och **Camilla Hage** får ärofyllda uppdrag inom Heart Failure Association (HFA), European Society of Cardiology (ESC)

Anna Weibull Wärnberg, specialistläkare, får forskningsstipendium från Pfizer och Svenska Infektionsläkarföreningen

Svetlana Bajalica Lagercrantz, onkolog, utses till Årets processledare 2024

Erik Lidén, specialistläkare, och **Magda Carlsson**, anestesisjuksköterska, blir årets handledare vid PMI i Huddinge

Överläkare och docent **Hans Strid** tilldelas pris som bästa ST-handledare i Sverige inom gastroenterologi

Paolo Parini, överläkare, får Nikkilä Memorial Lecture Award 2024

JUNI

Emil Boström, specialistläkare, tilldelas utmärkelsen Bästa kliniska handlären för AT-läkare vid Karolinska Universitetssjukhuset

Soran Robin Bozorg, ST-läkare, utnämns "topp 10-talang under 35 år" inom sjukvård och life science

Karolinapriset 2024

Föredömligt medarbetarskap Tema Cancer: **Pernilla Ingers**

Föredömligt medarbetarskap Tema Barn – Astrid Lindgrens barnsjukhus: **Siham Daoud**

Föredömligt medarbetarskap Funktion Barn Perioperativ Medicin, Intensivvård och Transport: **Maryann Florbrant**

Föredömligt medarbetarskap Tema Akut och Reparativ Medicin: **Susanne Axling**

Föredömligt medarbetarskap Tema Hjärta, Kärl och Neuro: **Hans-Anders Sjöstedt**

Föredömligt medarbetarskap Tema Hjärta, Kärl och Neuro: **Karin Persliden**

Föredömligt medarbetarskap Tema Kvinnohälsa och Hälsoprofessioner: **Juha Leppämäki**

Föredömligt medarbetarskap Tema Inflammation och Åldrande: **Sara Törn**

Föredömligt medarbetarskap Tema Inflammation och Åldrande: **Erika Ving**

Föredömligt medarbetarskap Funktion Medicinsk Diagnostik Karolinska: **Yasemin Özbek**

Mikael Norman, barnläkare, tilldelas Hugo Lagercrantz award 2024

O-huset i Huddinge verifieras med Miljöbyggnad Guld

AUGUSTI

Myositverksamheten tilldelas Heroes in the Fight 2024 Heroes in Healthcare Award från patientföreningen The Myositis Association

SEPTEMBER

Theofanis Tsevis, specialistläkare, tilldelas titeln Silvialäkare

Daniel Helldén, ST-läkare, får Dimitris N. Chorafas pris

OKTOBER

Team ROSC tar hem segern i A-HLR-tävlingen på HLR-kongressen

John Pernow, överläkare, tilldelas Alvarengas pris

Susanne Rysz, anestesilog och överläkare, får SLS:s pris för bästa vetenskapliga projektansökan

Regionalt 3D-center på Karolinska vinner Årets implementering under Innovationsfondens dag

Sterilteknik och logistik vinner Svenska Leanpriset

Viveka Nordberg, barnläkare och neonatolog, får årets Maria Röhl-stipendium

NOVEMBER

Annika Janson, barnendokrinolog, får årets Olle Söder Award

Sektionen för rekonstruktiv plastikkirurgi tilldelas Sjukhusläkarnas fortbildningsdiplom

Bahira Shahim, specialistläkare, får pris från Sven och Ebba-Christina Hagbergs stiftelse

DECEMBER

Nefrosektionen får priset Årets sektion av ST-läkarna på Astrid Lindgrens barnsjukhus i Huddinge

Kalle Hildebrand, bitr överläkare, utses till Årets handledare av ST-läkarna på Astrid Lindgrens barnsjukhus i Huddinge

Pauline Levinson, bitr överläkare, utses till Årets livboj av ST-läkarna på Astrid Lindgrens barnsjukhus i Huddinge

■ Karolinaprisets vinnare 2024. Foto: LIZAFOTO Liza Simonsson.

Föredömligt medarbetarskap Funktion Perioperativ Medicin och Intensivvård: **Tove Björklund**

Föredömligt medarbetarskap Centrala Staber/ Stab Ekonomi: **Line Jern**

Föredömlig forskningsinsats för patientnytta: **Angelica Lindén Hirschberg**

Föredömlig sätt för att skapa världsledande kompetens: **Anna Lindberg**

Föredömligt ledarskap 2024: **Per Wahlenius**

Föredömligt sätt att bidra till att nå bästa kvalitet- och patientsäkerhet: **Ulrika Grenholm**

Föredömligt sätt att medverka till att öka kapacitet och förbättra tillgänglighet för våra patienter: **Jenny Hellstedt**

Föredömligt sätt att medverka till att öka kapacitet och förbättra tillgänglighet för våra patienter: **Camilla Garmaeus**

Föredömligt sätt att medverka till att öka kapacitet och förbättra tillgänglighet för våra patienter: **Fredrika Gauffin**

Föredömligt sätt att medverka till att öka kapacitet och förbättra tillgänglighet för våra patienter: **Karin Pukk Härenstam**

Medarbetare håller i instagramstafetten

Karolinska Universitetssjukhusets officiella instagram-konto har 25 600 följare och följarskaran består av såväl patienter som medarbetare och andra nyfikna människor. Instagramkontot tas ibland över av verksamheterna, som under en vecka får möjlighet att berätta mer om vad de gör i sitt dagliga arbete. Här är tillbakablickar på några av alla omtyckta och gillade inlägg som har publicerats under instagramstafetten 2024.

"Tillsammans skapar vi en starkare framtid!" 🤝💧

"Vi på Reproduktions-medicin jobbar mång-sidigt med att rekrytera nya donatorer! Igår sprang två spermier och några hurtiga kollegor blod-omloppet tillsammans."

@karolinskauniversitetsjukhuset
instagram.com/karolinskauniversitetsjukhuset

🧸 *"Tillsammans med våra kollegor gör vi skillnad för barn och deras föräldrar varje dag!"*

🩸 *"Tack för oss på Blodcentralen"* 🩸

■ Fem medarbetare på medicinsk enhet Plastikkirurgi och Käkkirurgi. Foto: Josefine Franking.

Först på Karolinska att bli HBTQI-certifierade

Efter två års målmedvetet arbete har medicinsk enhet Plastikkirurgi och Käkkirurgi på Karolinska Universitetssjukhuset blivit HBTQI-certifierat av RFSL.

HBTQI-certifieringen är ett viktigt steg mot att skapa en tryggare och mer inkluderande miljö för patienter, närstående och medarbetare oavsett kön, könsidentitet eller sexuell läggning. Det framhåller verksamhetschefen Alberto Falk Delgado, och fortsätter:

– Vi är stolta över att vara den första medicinska enheten på Karolinska med denna utmärkelse. Genom föreläsningar, workshops och webbutbildningar har vi fått verktyg för att bättre förstå och bemöta alla individer, både patienter och kollegor, på ett respektfullt och inkluderande sätt.

HBTQI-certifieringen ställer höga krav på att verksamheten aktivt arbetar för att öka kunskapen om normer, mångfald och inkludering. Inom den medicinska enheten Plastikkirurgi och Käkkirurgi möter man dagligen patienter med olika behov och bakgrunder, och såg ett behov av att bli bättre rustade för att möta dessa på ett inkluderande sätt.

– Vi ville säkerställa att vår verksamhet präglas av trygghet och jämlikhet för alla – oavsett bakgrund eller identitet. Certifieringen är också ett led i Karolinskas vision om en tillitskultur där varje individ blir sedd och bemött med respekt. Tillsammans skapar vi en arbetsplats och vård som är bättre och mer inkluderande för alla, säger Alberto Falk Delgado, som bjöd in till färgglatt tårtkalas för att fira certifieringen.

Karolinska Universitetssjukhusets ledning välkomnar certifieringen:

”Att skapa en inkluderande och trygg miljö för både patienter och medarbetare är en grundläggande del av vårt uppdrag. HBTQI-certifieringen är ett viktigt steg för att säkerställa att alla, oavsett bakgrund, kön eller identitet, känner sig välkomna och respekterade hos oss. Detta stärker både oss som arbetsplats och vården vi erbjuder.”

Tillsammans är vi Karolinska

VISION

Vi ska **bota** och **lindra** imorgon
det ingen kan bota och lindra idag

MISSION

Vi är **bäst** på det **svåra**.
Vi tar **ansvar** för våra
gemensamma resurser.

VÄRDERINGAR

Ansvar
Medmänsklighet
Helhetssyn

VÅRA PRINCIPER

A. Tillsammans som ETT sjukhus

B. Vårdnära styrning
– Agera inom hela mandatet

C. Förenkla och minska administration

D. "Säga JA" och hitta lösningar

VÅRA FOKUSOMRÅDEN

1. Hela världens resurs

2. Alltid kapacitet och tillgänglighet

3. Världsledande kompetens

4. Bästa kvalitet och patientsäkerhet

5. Forskning till patientnytta

6. Smartaste sjukhuset

KAROLINSKA
UNIVERSITETSSJUKHUSET

VI ÄR EN DEL AV
REGION STOCKHOLM

■ Framsida: Ella Bogstedt. Foto: Josefine Franking. Foto baksida: Danish Saroe.

■ Grafisk form och produktion: Luxlucid, Stockholm, 2025